

Smurtas lyties pagrindu vaikų ir paauglių tarpe mokykloje ir santykiuose: situacijos Lietuvoje apžvalga

Rugilė Butkevičiūtė

Children First

Addressing Gender Based Violence
from the bottom-up

Projekto Vaikai svarbiausia metu bus skiriamas dėmesys ankstyvajai smurto lyties pagrindu santykiuose prevencijai 12 – 18 m. moksleivių tarpe, šviečiant juos apie lyčių stereotipus ir smurtą lyties pagrindu formuojančius stereotipinius lyčių vaidmenis.

symplexis

Center for Social
Innovation

DIVERSITY
DEVELOPMENT
GROUP

cesie
the world is only one classroom

ΧΑΡΟΚΟΠΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
HAROKOPIO UNIVERSITY

"Prioritetas – vaikai" projekto pagrindinės veiklos:

Kuriama smurto lyties pagrindu reiškinių patvirtinančių įrodymų duomenų bazė bei surandami geriausi metodai, padedantys išvengti smurto lyties pagrindu jaunimo tarpe;

Kuriamas edukacinis internetinis žaidimas, kuris padės kovoti su smurto lyties pagrindu;

Kuriama visapusiška (kontakcinė ir internetinė) akredituota gebėjimų ugdymo programa mokytojams bei švietimo specialistams, kuri padės identifikuoti bei išvengti smurto lyties pagrindu mokyklose;

Stiprinamas švietimo institucijų, žmogaus teisių organizacijų, mokytojų, švietėjų, tėvų, vaikų ir jaunimo bendravimas ir bendradarbiavimas per neformalųjį tinklą;

Vykdoma informuotumo didinimo kampanija, skatinanti lyčių lygybę ir vaikų bei jaunimo įsitraukimą.

TYRIMAS

2020 m. birželis

Skirtas smurto lyties pagrindu jaunimo tarpe mokykloje ir santykiuose situacijai iširti

E - MODULIS

2021 m. sausis

Priemonių rinkinys skirtas pedagogams ir su vaikų ir jaunimo švietimu dirbantiems specialistams smurto lyties prevencijai vykdyti

ŽAIDIMAS

2020 m. lapkritis

Skirtas padėti vaikams keisti griežtas socialines normas ir lyčių stereotipus skatinant sveikus santykius

KAMPANIJA

2021 m. liepos

Sąmoningumo didinimo edukacinę kampaniją pagal jaunimo kurta turinį siekiant skatinti lyčių lygybę atkreipiant dėmesį į lyčių stereotipus formuojančius lyčių dinamiką vaikų ir jaunimo tarpe

Tikslas

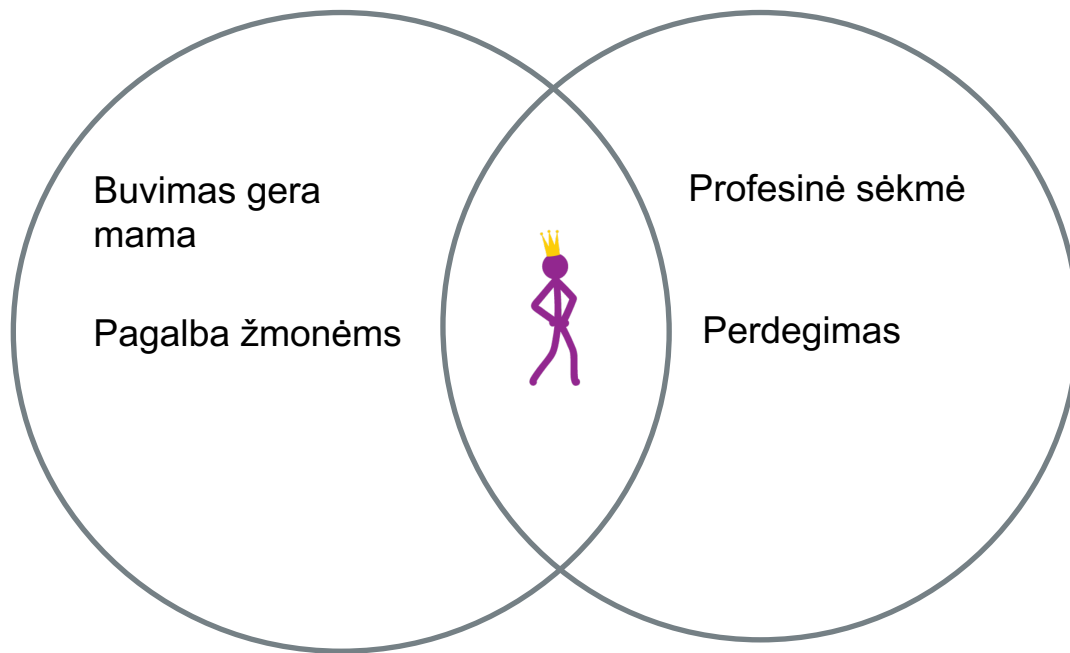
- Pristatyti atliktą apžvalgą apie smurtą lyties pagrindu vaikų ir paauglių tarpe
- Aptarti smurto lyties pagrindu dinamiką (Kas, Kaip, Kodėl?)
- Aptarti pasiūlymus smurto lyties pagrindu jaunimo tarpe prevencijai (reikės Jūsų pagalbos po seminaro!)
- Pristatyti šiuo metu veikiančius smurto lyties pagrindu prevencijos įrankius

VVTAJT Vaiko teisių apsaugos skyrių, savivaldybių, policijos, mokyklos, soc. Paslaugų centrų iš skirtingų LT savivaldybių atstovai, pagalbos linijų specialistai

95 dalyviai (92 moterys, 3 vyrai)

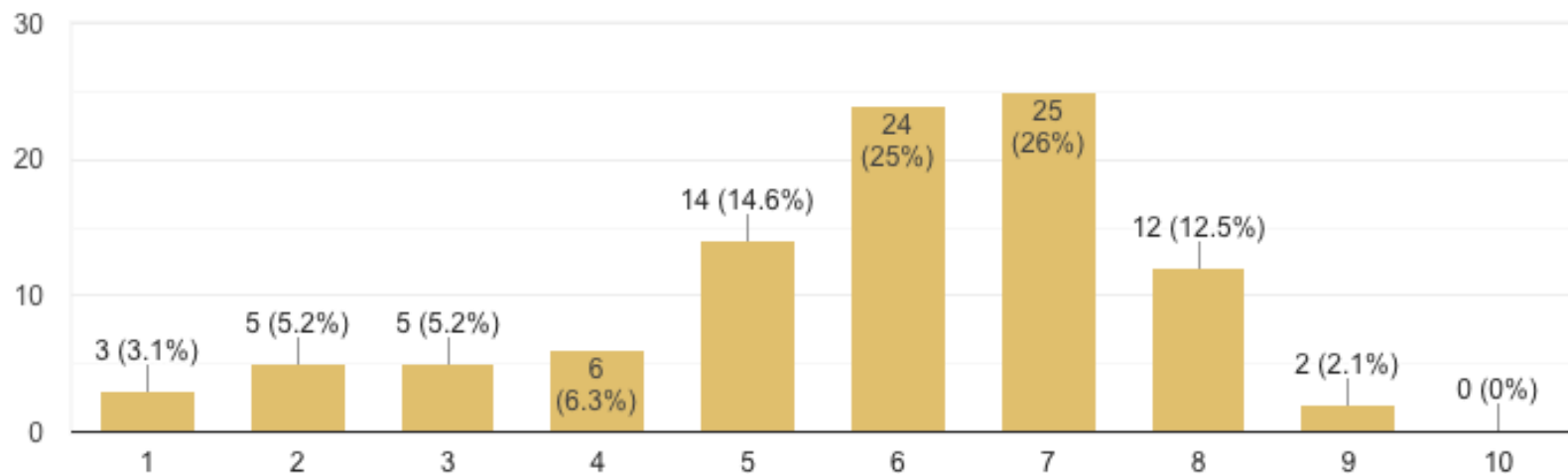
- 1) Kodėl pasirinkote savo profesiją?
- 2) Kas labiausiai vargina Jūsų darbe?

MANDORLA

Įvertinkite savo žinias smurto lyties pagrindų vaikų ir jaunimo tarpe mokykloje ir santykiuose srityje (skalėje nuo 1 – neturiu jokios informacijos iki 10 – esu ekspertas (-ė)):

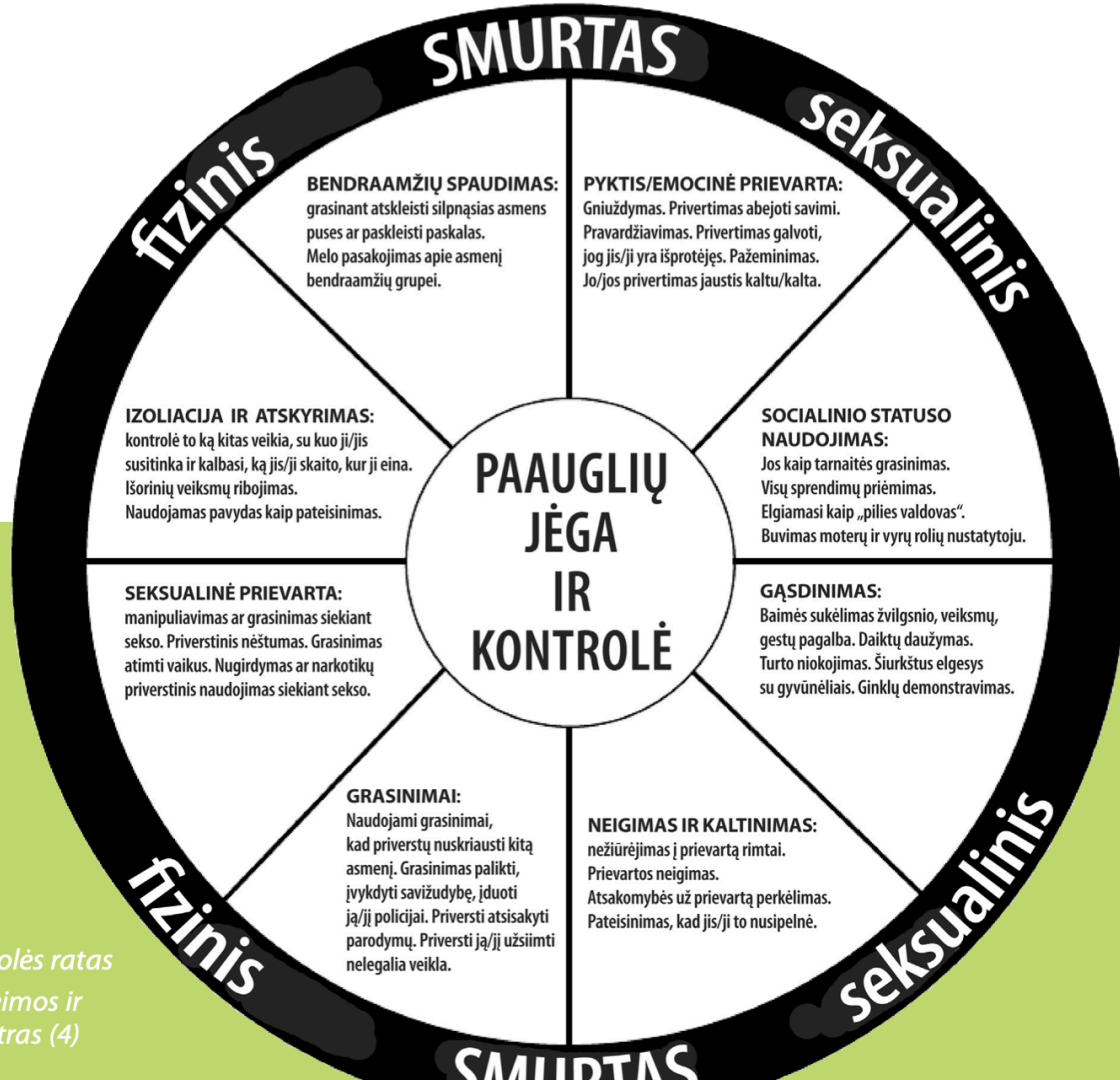
96 responses

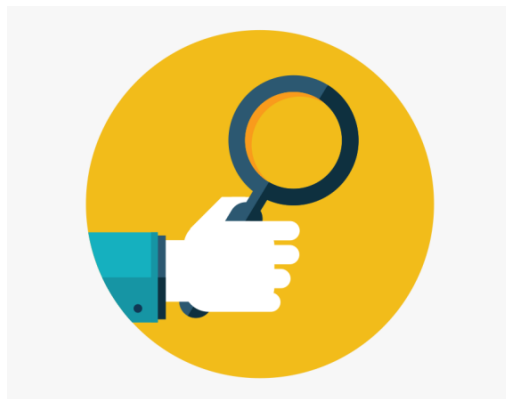
Jūs įvardinote šias pagrindines smurto lyties pagrindu priežastis:

- Šeimyninės aplinkybės
- Galia ir kontrolė (*valdžios rodymas, noras kontroliuoti kitą, siekis dominuoti*)
- Lyčių stereotipai
- Asmeninės priežastys (*vertybinės nuostatos, nepilnavertiškumo jausmas, dėmesio stoka, nepasitikėjimas vienas kitu, pavydas, negebėjimas savęs kontroliuoti, charakterio savybės*)
- Žinių trūkumas (*smurto formų neatpažinimas, žinių stoka lytiškumo ir smurto lyties pagrindu klausimais*)
- Psichotropinių medžiagų vartojimas (*alkoholis, narkotikai ir pan.*)
- Ligos (*psichikos sutrikimai*)

GALIA IR KONTROLĖ

*Iliustracija Nr. 2.
Paauglių jėgos ir kontrolės ratas
Šaltinis: Nacionalinis šeimos ir seksualinio smurto centras (4)*

TYRIMO DUOMENŲ ANALIZĖ

Sąvokų žodynelis - kaip nepasimesti?

Smurtas lyties pagrindu

Smurtas, nukreiptas prieš asmenį dėl to asmens lyties arba kaip smurtas, neproporcingai veikiantis tam tikros lyties asmenis. Šis smurtas apima:

- a) smurtą artimoje aplinkoje
- b) seksualinį smurtą (įskaitant išprievartavimą, seksualinį užpuolimą ir priekabiavimą ar persekiojimą)
- c) vergiją
- d) žalingas praktikas, tokias kaip priverstinės santuokos, moterų lytinių organų žalojimas ir „garbės“ nusikaltimai
- e) kibernetinį smurtą ir priekabiavimą naudojant naujas technologijas

I DALIS: SUAUGUSIEJI

*Smurto lyties pagrindu vaikų ir
jaunimo tarpe mokykloje prevencija:
nuo strategijos iki praktikos*

Elektroninė apklausa: 210 asm. (188 M,
22 V)
Interviu: 25 asm.

II DALIS: MOKSLEIVIAI (12 - 18 m.)

*Vaikų ir jaunimo požiūris į smurtą
lyties pagrindu santykiuose ir
mokyklos aplinkoje*

Elektroninė apklausa: 100 moksleivių
Interviu: 10 moksleivių
Tikslinės grupės: 6 vaikai (12 m.), 7
vaikai (15 m.)

I DALIS: SUAUGUSIEJI

Smurto lyties pagrindu vaikų ir jaunimo tarpe mokykloje prevencija: nuo strategijos iki praktikos

Elektroninė apklausa: 210 asm. (188 M, 22 V)

Interviu: 25 asm. (mokykloje dirbantys specialistai, tėvai, institucijų
atstovai)

Ką mums sako statistika?

2019 m. užregistruota 53 000 pranešimų apie smurtą artimoje aplinkoje, 145 pranešimai kasdien, **po vieną kas dešimt minučių.**

Kas dešimtas nukentėjęs - vaikas iki 18 m. amžiaus. 85,4 % jų nukentėjo nuo tėvų ar įtėvių.

Nėra statistikos apie smurtą lyties pagrindu vaikų tarpe mokykloje ir santykiuose, todėl problemos mastas lieka nežinomas.

REKOMENDACIJA: Atlikti nacionalinį reprezentatyvų tyrimą apie SLP paplitimą vaikų ir jaunimo tarpe.

Teisės aktai (I)

Lietuvos Respublikos teisės aktuose nėra įtvirtinta smurto lyties pagrindu sąvoka. Nesant smurto lyties apibrėžimo, teisės aktuose numatyta bendroji smurto ir smurto artimoje aplinkoje prevencija neišskiriant smurto lyties pagrindu vaikų ir jaunimo tarpe problemos ir priemonių jai spręsti.

LR vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 4 str. 5 punktą visgi numato nediskriminavimą kaip vieną iš vaiko teisių ir laisvių apsaugos įgyvendinimo principų, <...> kiekvienas vaikas turi lygias su kitais vaikais teises ir **negali būti diskriminuojamas dėl savo** arba savo tėvų ar kitų jo atstovų pagal įstatymą lyties <...>.

Teisės aktai (II)

2017 m. rugpjūčio 3 d. LR Švietimo, sporto ir mokslo ministerija patvirtino Rekomendacijas mokykloms dėl smurto artimoje aplinkoje atpažinimo kriterijų ir veiksmų, kilus įtarimui dėl galimo smurto artimoje aplinkoje (tikslas - atpažinti smurtą)

2017 m. priimtas LR švietimo ir mokslo ministro įsakymas dėl smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose rekomendacijų patvirtinimo. Rekomendacijose nurodoma, jog prevencijos tikslas – sukurti saugią, mokinio asmenybės augimui, brandai ir ugdymuisi palankią aplinką mokykloje, kurioje mokiniai jaučiasi gerbiami, priimti, saugūs, jų nuomonė ir siūlymai yra išklausomi ir vertinami.

Pasiūlymai teisės aktams ir politikos formavimui (I)

- Į LR teisės aktus įtraukti smurto lyties pagrindu sąvoką;
- Sukurti ir patvirtinti Nacionalinę smurto prieš moteris ir mergaites mažinimo strategiją bei jos priemonių planą įtraukiant smurto lyties pagrindu vaikų ir jaunimo tarpe prevenciją;
- Į 2021 m. Nacionalinę smurto artimoje aplinkoje mažinimo strategiją įtraukti smurto lyties pagrindu sąvoką ir numatyti tikslą mažinti smurtą lyties pagrindu vaikų ir jaunimo tarpe;
- Parengti ir įgyvendinti rekomendacijas formalaus ir neformalaus švietimo įstaigoms dėl SLP vaikų ir jaunimo tarpe prevencijos ir pagalbos nukentėjusiems moksleiviams organizavimo bei vertinimo.

Pasiūlymai teisės aktams ir politikos formavimui (II)

- Atlikti nacionalinę reprezentatyvią Lietuvos gyventojų apklausą apie smurto lyties pagrindu vaikų ir jaunimo tarpe paplitimą;
- Parengti ir patvirtinti rekomendacijas mokykloms dėl smurto lyties pagrindu vaikų ir jaunimo tarpe atpažinimo kriterijų, veiksmų, kilus įtarimui dėl galimo smurto lyties pagrindu bei prevencijos priemonių;
- Savivaldybėms įtraukti į starteginius veiklos planus smurto lyties pagrindu prevenciją (**visuose ugdymo lygiuose**) ir atlikti jos įgyvendinimo savivaldybės švietimo įstaigose stebėseną;
- Parengti informaciją apie pagalbą prieinamą vaikams ir jaunimui nukentėjus nuo smurto lyties pagrindu (Specializuotos kompleksinės pagalbos centruose, pagalbos linijose, mokykloje ir pan.).

Respondentų apklausa

4 klausimų grupės:

- Lyčių stereotipai
- Smurtas lyties pagrindu santykiuose
- Mokyklos aplinka
- Socialiniai kultūriniai procesai

Lyčių stereotipai

Ką labiausiai paveikia lyčių stereotipai? 67,1 % paveikia visus vienodai, 18,6% nurodė, jog labiausiai paveikiamos moterys, 10% nurodė, jog vyrai ir 9 % nurodė, jog labiausiai lyčių stereotipai paveikia LGBTQ+ asmenis.

Kas turi šviesti? 86,2 % respondentų sutiko, jog pedagogai turėtų suteikti informaciją vaikams apie lyčių lygybę. Svarstant kas turėtų šviesti vaikus lyčių lygybės klausimais, respondentų nuomonė priklausomai nuo jų tikslinės grupės (tėvai, mokytojai) išsiskyrė.

Tėvai: *“Pedagogas yra tas žmogus į kurį su pasitikėjimu žiūrima ir gauta informacija priimama kaip tikra ir teisinga”.*

Mokytojai: *“Mokytojas dalykininkas suteikia tai, ko buvo mokytas. Šio dalyko tarp dėstytojų nebuvo.”*

Kas trukdo? Žinių ir kompetencijos, laiko pasiruošimui trūkumas.

Lyčių stereotipai

Baimės:

“Manau kad šį dalyką gali gauti namuose iš tėvų ir artimųjų. Nereikėtų tam skirti atskiro ypatingo dėmesio, kadangi toks papildomas dėmesys skatina didesnę ir dažnai nereikalingą neigiamą atsaką ir papildomas patyčias. Be to, ne visi nori būti lygūs”.

Lyčių stereotipai

Įtaka smurtui

Pati ką aš patyriau iš vaikystės, tai „būk gera“. Tas toks „būk gera“- pirminis smurtas kur mamos ir tėvai nežinodami vykdo. Kad ir kas bebūtų, tu turi šypsotis, pabučiuot dėdę, tetą, gimines aišku. Tai yra jau smurto užuomazgos ir praktiškai smurtas. Jei tu nenori šypsotis ir jei mintyse pasakei „laba diena“, nes tu nedrįsti, o tave prievartauja sveikintis garsiai. Dar tu nežinai kaip reaguoti kai vyresnis už tave dėstytojas, o tu esi studentas, mergina. Ir tu nežinai kaip reaguoti, nes visą laiką tau sakė „būk gera“. Tai iškrypęs psichologinis elgesys būna tavyje. Tu turi šypsotis ir ką ten besakytų, nei tu gali ką paprieštarauti, nes tau yra įdiegta „būk gera“.

“Man toks vaizdas, kad aš stoviu su gražia suknele ir diriguoju chorui, bet man tas choras niekada nepatiko ir aš labai norėjau į teatrą, norėjau būti aktore. Aš tiesiog, be mamos sutikimo, mečiau choro dirigavimą ir perstojau į aktorinį. Buvo man pasakyta: tai tu būsi kurva ir gersi kavą. (T9)”

Praktinė užduotis: mano identitetas

Mergaitės/Moterys

Berniukai/Vyrai

Nauja karta - senos problemos

“Vaikai labai įvairūs. Dažnai jie kalba teisingai ir atspindi lyčių lygybės idėją, tačiau elgiasi dažnai pagal susiformavusius stereotipus. Pastebiu, kad lyčių lygybės idėją labiau palaiko mergaitės.”

“Taip, silpnų, verkiančių berniukų nemėgsta kiti berniukai. Berniukai stipresni iš prigimties, jiems daugiau atleidžiama, kartais toleruojamas arba pateisinamas jų nedrausmingas elgesys. Berniukai mažiau gabesni kalboms.”

“Taip moterys vadovaujas vien emocijom”.

Aukų kaltinimas

- 22,38 % respondentų nurodė sutinkantys su teiginiu, jog „Merginos pačios išprovokuoja vaikinų seksualinę agresiją savo apranga ir elgesiu”,
- 8,57% respondentų sutiko su teiginiu, jog “Vaikiniai patys išprovokuoja merginų seksualinę agresiją savo apranga ir elgesiu”
- 14,76 % respondentų negalėjo apsispręsti (*pažymėjo nei sutinku nei nesutinku*) ar galima išprovokuoti priešingos lyties seksualinę agresiją savo elgesiu.

Pastaba: seksualinis smurtas lieka viena labiausiai nematomų smurto lyties pagrindu formų. Ypatingai kai kalbame apie santykius tarp nepilnamečių asmenų.

Smurtas lyties pagrindu santykiuose: kas lemia?

- 83,8% augant matytas smurtas artimoje aplinkoje
- 75,2% psichotropinių ir kitų priklausomybes sukeliančių medžiagų vartojimas
- 67,6% pykčio nevaldymas

Vos 14,8% respondentų nurodė asmens lytį kaip vieną pagrindinių faktorių rizikai susidurti su smurtu artimoje aplinkoje. Vienas respondentas įvardino „lengvai prieinamą pornografijos antplūdį“ kaip vieną pagrindinių rizikos faktorių susidurti su smurtu artimoje aplinkoje.

Smurto atpažinimas ir aplinka

78,6% nebuvo susidurę su smurtu lyties pagrindu vaikų ir jaunimo tarpe.

Su šia problema susidūrę respondentai nurodė, jog tai įvyko

- mokykloje – 42,9%
- bendruomenėje – 28,6%
- šeimoje – 22,4%

Mokyklos aplinka

75,23% respondentų nurodė, jog jų nuomone moksleiviai žino kam pranešti kai patys susiduria su smurtu arba jį mato.

Tačiau paklausus apie pranešimų pasiskirstymą pagal lytį rezultatai išsiskyrė: 40,48% nurodė, jog sutinka su teiginiu, jog merginos dažniausiai praneša patyrusios arba mačiusios fizinį smurtą, kai tuo tarpu **tik 15,72% nurodė, jog vaikinai dažniausiai praneša patyrę arba matę fizinį smurtą.**

60 % respondentų nurodė, jog jų nuomone, mokytojai ir kiti mokyklos darbuotojai žinotų ką daryti išgirdus apie smurtą lyties pagrindu ar jį pamačius.

Pasiūlymai dėl priemonių švietimo įstaigose (I)

- Kasmet organizuoti mokymus mokyklos bendruomenei bendradarbiaujant su organizacijomis dirbančiomis lyčių lygybės ir smurto lyties pagrindu mažinimo srityse: administracijų darbuotojams, mokytojams ir kitiems mokykloje dirbantiems specialistams smurto lyties pagrindu tema bei įvertinti mokymų poveikį dalyviams;
- Įgyvendinti lytiškumo ugdymo programą įtraukiant smurto santykiuose, ypač seksualinio smurto ir priekabiavimo bei pornografijos temas;
- Pasirinkti ir mokykloje sistemiškai kasmet taikyti programas ir metodinę medžiagą skirtą vaikams ir jaunimui apie smurtą lyties pagrindu, taip skatinant juos atpažinti smurto lyties pagrindu apraiškas ir laiku kreiptis bei gauti reikiamą pagalbą;

Pasiūlymai dėl priemonių švietimo įstaigose (II)

- Suteikti galimybę mokyklos psychologams ir socialiniams darbuotojams kalbėti su vaikais apie lyčių lygybę bei smurtą lyties pagrindu: atpažinimą ir galimas pagalbos priemones, siekiant kurti pasitikėjimu grįstą ryšį ir paskatinti nukentėjusius moksleivius kreiptis pagalbos;
- Atlikti smurto lyties pagrindu situacijos analizę (anoniminės apklausos) švietimo įstaigose vykdant anoniminę mokyklos bendruomenės narių ir moksleivių apklausą taip siekiant įvertinti smurto lyties pagrindu paplitimą mokykloje, išsiaiškinant nukentėjusių asmenų patirtis ir teikiamos pagalbos efektyvumą;

Pasiūlymai dėl priemonių švietimo įstaigose (III)

- Bendradarbiauti su mokyklos savivaldybėje veikiančiomis NVO teikiančiomis pagalbą nuo smurto lyties pagrindu nukentėjusiems asmenims, bendradarbiavimą įforminant bendradarbiavimo sutartimi ir pagal poreikį organizuojant susitikimus su NVO atstovais, jų pagalba didinti bendruomenės narių kompetencijas smurto lyties pagrindu tema;
- Prisijungti prie socialinių kampanijų prieš smurtą lyties pagrindu, pvz: prisijungti prie socialinės akcijos 16 dienų prieš smurtą prieš moteris ir vykdyti prevencinę kampaniją mokykloje, ypatingą dėmesį skiriant berniukų ir vaikinų įtraukimui į kampanijos veiklas.

Pasiūlymai dėl priemonių švietimo įstaigose (IV)

- Naudojantis jau egzistuojančiomis gerosiomis praktikomis, ugdymo įstaigose organizuoti merginų ir vaikinų gebėjimų stiprinimo grupes lyčių lygybės ir SLP srityse, užtikrinant šios veiklos tęstinumą ir vertinimą.
- Apmokyti moksleivius pageidaujančius tapti bendraamžių švietėjais ir užtikrinti jiems galimybę periodiškai vesti pamokas lyčių lygybės ir SLP temomis jaunesniems moksleiviams.

II DALIS: MOKSLEIVIAI (12 - 18 m.)

Vaikų ir jaunimo požiūris į smurtą lyties pagrindu santykiuose ir mokyklos aplinkoje

Elektroninė apklausa: 100 moksleivių

Interviu: 10 moksleivių (12 – 18 m.)

Tikslinės grupės: 6 vaikai (12 m.), 7 vaikai (15 m.)

Statistika

- 45 % respondentų visiškai ar iš dalies sutinka su teiginiu, jog berniuko elgesys, kai jis tampo mergaitei už kasų, kelia sijoną ir pan. yra nekaltas dėmesio rodymas (*Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos reprezentatyvi LT gyventojų apklausa, 2019*)

Moteryų informacijos centro tyrimas (I=501 moksleivis, 2012):

- 39% respondentų pritarė teiginiui, jog „Normalu, kai vaikinai ragina merginą su juo lytiškai santykiuoti, jei ši visą vakarą su juo flirtavo“.
- 78% merginų ir 80% vaikinų pritarė teiginiui, jog „Jei vaikinai labai pavydi savo merginos, tai reiškia, kad ji jam tikrai rūpi.“
- 70 % moksleivių pritarė teiginiui, jog „Merginos kartais išprovokuoja vaikinų seksualinę agresiją savo apranga“. Pastaba: Lietuva pirmauja ES pagal aukų kaltinimą. Deja, bet jaunimo požiūris atspindi suaugusiųjų nuomonę šiuo klausimu.

Jaunimo nuomonė: merginos

- Jautresnės: 42% respondentų pritarė teiginiui, jog vaikinai yra mažiau jautrūs nei merginos
- Labiau pažeidžiamos: 58% apklaustųjų manė, jog merginos labiau pažeidžiamos nei vaikinai
- Dažniau apkalbinėja: 50% apklaustų respondentų pritarė teiginiui, jog merginos apkalbinėja dažniau nei vaikinai

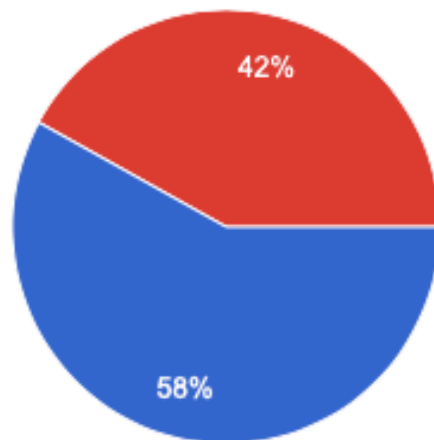
Jaunimo nuomonė: vaikinai

- Turi daugiau galios: 45% respondentų pritarė teiginiui, jog vaikinai turi daugiau galios nei merginos
- ”Leidžiama” turėti daugiau nei vieną seksualinę partnerę (į): 46% respondentų nepritarė teiginiui, jog vaikinui labiau nei merginai priimtina turėti daugiau nei vieną intymų partnerį (-ę), analogiškam teiginiui merginų atžvilgiu nepritarė 67% apklausos dalyvių.
- Turi rodyti iniciatyvą: 52% pritarė, jog vaikinai turėtų kviesti merginas į pasimatymą

Romantiškų santykių patirtys

4.1 Ar iki šiol teko būti romantiškuose santykiuose?

100 responses

● Taip
● Ne

Smurtas santykiuose

- Pavydi reiškia myli?: 33% respondentų nurodė, jog jų nuomone retai, bet priimtina kai mergina ar vaikinai pavydi savo antrosios pusės
- Vaikai labiau linkę atpažinti tiesioginę agresiją bei smurtą ir tam visiškai nepritarti (mušimas, rankos pakėlimas ir pan.), tačiau jiems mažiau atpažįstamos užslėptos smurto ir kontrolės santykiuose formos (pavydas, telefono tikrinimas, aprangos kontrolė ir pan.). Taip pat, nors ir nežymiai matome, jog jaunimas labiau toleruoja merginų smurtą prieš vaikinus nei vaikinų prieš merginas.

Respondentų apklausa

5 klausimų grupės:

- Smurto lyties pagrindu priežastys
- Smurto lyties pagrindu atpažinimas ir formos
- Diskriminacijos ir smurto lyties pagrindu apraiškos
- Smurto lyties pagrindu prevencija
- Pagalba nukentėjus nuo smurto lyties pagrindu

Smurto lyties pagrindu priežastys (I)

- Pavydas

<..> vaikinai kažką verčia daryti, tarkim ištrinti kokią nuotrauką, kuri jam nepatinka, arba žiūri kam jos rašo, neduok Dieve kam kitam parašys, va tokių girdėjus esu. (M8)

- Lyčių stereotipai

- *Mokykloje pasireiškia SLP berniukų ir mergaičių skirstymas atsiranda iš manymo, kad berniukai yra stipresni, o mergaitės silpnesnės, o mergaitės turi būti gražios ir negali būti stiprios. Tiesiog iš manymo, kad taip yra ir viskas, kad mergaitės silpnesnės negu berniukai. (M1)*
- *Su vienu berniuku labai gerai bendravom ir jis su manimi pradėjo mažiau bendrauti, nes aš pradėjau daugiau bendrauti su mergaitėmis. Jo akimis tapau, kaip ir silpnesnė <...> (M1)*

Smurto lyties pagrindu priežastys (II)

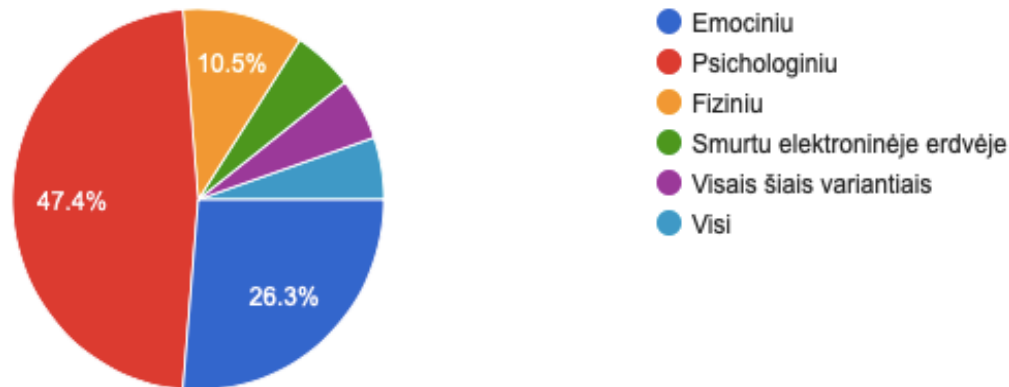

- *Lyčių stereotipai*
 - *<...>Kiek aš žinau mergaitės yra labai smerkiamos už tą, kaip jos atrodo, tai, koks jų yra kūno sudėjimas, ar jos ten storos, ar jos ten per plonos, ar pas jas per dideli sėdmenys, ar per didelė krūtinė, ar ten išvis jos nėra <...> (M1)*
 - *Dabar yra vienas berniukas, kurio vardas Nikita. Jį labai muša, nes mergaitišką vardą turi. Ant jo visad verčia kaltę, nors jis ir nekaltas. (M1)*
- *Smurtas artimoje aplinkoje (pastaba, jaunimas išsakė, jog jie beveik nesidalina šeimos problemomis, dažniau savo santykių problemomis)*
 - *Yra kaimynė mano, kurios tėvai yra alkoholikai ir kurie kartais pykstasi. Kad mušasi negirdėjau. Bet girdėjau kaip rėkia. Mano kaimynė tada ateina pas mane pabūti, kai jos tėvai pykstasi. Jai 12 m. Neseniai taip buvo, kad jos mama trenkė jai per veidą, tai ji pasipasakojo man. Trenkė per veidą, nes mano draugei nepavyko prisijungti prie pamokų nuotoliniu būdu. (M5)*

Smurto lyties pagrindu atpažinimas ir formos

5.7 Pažymėk su kokia smurto forma ar formomis susidūrei:

19 responses

Tikros istorijos (I)

Tai buvo manipuliacija, pastovus rėkimas, aiškinimas ką reikia daryti. Dažnai jausdavausi blogai dėl to, kas man patinka (vaikinas priversdavo taip jaustis). Taip pat blogai jausdavausi nors nieko blogo nepadarydavau, bet vaikinas įvarydavo į tokią situaciją, kad visa kaltė eidavo ant manęs. Iš pradžių galvojau, kad tai nieko tokio (taip buvo beveik visą laiką kai draugavome), bet kai tau atveria akis, tada viską supranti. Šie santykiai mane sutraumavo. Dabar labai bijau ir iš karto verkiu, kai kažkas ant manes rėkia ar tiesiog pakelia balsą. Visada, dėl visko atsiprašinėju. Nors nieko nepadariau blogo, vis tiek atsiprašau.

Tikros istorijos (II)

Mano antra puse mane veike psichologiskai, santazavo ir vos negrasino, jog turiu pasielgti taip, kaip to norejo jis, kitaip mes issiskirsim. pakeisti savo nuosprendi ir pasielgti kaip to norejo jis man daug nekainavo, bet pasijauciau tuo metu nesaugiai, nes buvau uzdaryta vienoje patalpoje su juo ir neturejau galimybes pasisalinti. toks jo elgesis labai paveike mano pasitikejima juo ir pasijauciau silpnesne tik del lyties aspekto.

Tikros istorijos (III)

Buvo taip, kad turėjau draugę, ji susirado vaikiną, jie labai pykosi, ji sakė, kad nusizudys miške, buvo nestabili. Labai savanaudiškai elgėsi ir su manimi ir su juo. Skambinėdavo jam. Net ligoninėj gulėjo dėl streso. To vaikino vadovę apkaltino, kai sumažino jos vaikinui algą. Nulaužė socialinius tinklus to vaikino, kad galėtų jį sekti. Prie jo GPS prisijungė. Visiems melavo, kad ji nėščia, bet prigavo ją. Nes nežinojo, kokius tyrimus reikia pasidaryti, kad sužinotų, jog nėščia. Kažkokias neva piliules gėrė, kurios yra nelegalios. Mes prigavom ją. tada ji įsikėlė kartu su juo bendrą nuotrauką, kad jie kartu, bet iš tikrųjų jie jau nebuvo kartu. Ji papasakojo, kaip pas juos atėjo kažkokia mergina su trumpu sijonu ir kad jis neva visą laiką žiūrėjo į tą sijoną, ji jį užblokavo, po to vėl atsiprašinėjo. Nesveikas pavydas. Ji išsitrynė visus socialinius tinklus, svaigsta, kad nori vaiko nuo jo, bet kiek žinau, kad nieko ten neišėjo. (F10)

Smurto lyties pagrindu atpažinimas ir formos

- Smurto santykiuose atpažinimas siejamas su sistemiškumu, taip pat su nukentėjusiojo gebėjimu išsakyti savo nepritarimą smurtui ir prašymu nutraukti smurtą (Pastaba: nukentėjusieji dažnai neišsako savo pozicijos dėl baimės arba negebėjimo atpažinti smurtinio elgesio)
- *<...>kvailele pavadina ir galbūt tu įsižeidi, o žmogus kaip ir nenorėjo įžeisti, tai kai pasakai kaip jautiesi ir atsiprašo, tai galvoju tokie dalykai ne smurtas. Jeigu labai jau daug tą patį per tą patį kartoja, tai jau tikrai laikyčiau psichologiniu smurtu. (M7)*
- *Aš tai daugiausiai skirčiau iš pačio žmogaus reakcijos ir ar tai pasikartotų. Vienas kartas, na vieną kartą gal dar gali bandyt patikėt, kad tai buvo netyčia, neplanuota kažkas tokio, bet jeigu tu matai, kad tai kartojasi, tai jau tada nelabai. (M9)*

Smurto lyties pagrindu atpažinimas ir formos

- Kaip viena iš smurto formų įvardintas **smurtas elektroninėje erdvėje**, nes ten jaučiamas nebaudžiamumas, dėl anonimiškumo nejaučiama atsakomybė už savo veiksmus:
 - *Aš manau, kad kiekvienas yra kietas už ekrano. Ne kiekvienas, bet sakykim dauguma tų, kurie tyčiojasi, kieti už laido, už ekrano, kad va aš kietas, aš kažką ten pasakysiu (M10).*
 - Jaunimas taip pat įvardino, jog dažniau santykiai užmezgami internetu nei mokykloje, taip pat, kad jiems žinomi atvejai, kuomet siekiant keršyti antrai pusei be jos sutikimo siunčiamos nuotraukos, privatūs pokalbiai ir pan.
 - *Pas mus, jei neklystu, mokykloje draugavo vaikinai su mergina. Jie išsiskyrė, vienas ant kito labai varė. mergina buvo siuntusi savo intymių nuotraukų. Po skyrybų jis paplatino tas nuotraukas kitiems. Savo draugams ir per visas mokyklas paplito nuotraukos. (F8)*

#BeingThirteen

Inside the Secret World of Teens

Watch now: "#Being13: Inside the Secret World of Teens"

Diskriminacijos ir smurto lyties pagrindu apraiškos (I)

- Mokykloje (mokytojai):
 - *Pas mus yra kūno kultūros mokytoja, kuri liepia mergaitėms sportuoti ir daryti ko nenori, o berniukai gali žaisti sau žaidimus. Berniukai gauna visą salę, o mergaitės mažą kampelį. Mokytojos galvoja, kad mergaitės negali žaisti tų pačių žaidimų, todėl jas atskiria. (M1)*
 - *Klasiokė pasakojo, kad dailės būrelyje vienai mergaitei nelabai sekės piešti, o kitam berniukui geriau sekės, tai mokytoja sako, kad čia berniukai visada geriau piešia. (M3)*
 - *Būdavo anksčiau pradinėse klasėse, kai eidavome tarkim pasiimti vadovėlių iš bibliotekos, mokytoja tik berniukus imdavo. Buvo porą kartų, kad ir mergaitės norėjo eiti. Bet mokytoja sakydavo: „Tai sunkios knygos, duokit berniukai nueis paims “. (M2)*

Diskriminacijos ir smurto lyties pagrindu apraiškos (II)

- Neramina tai, jog respondentų nuomone, mokytojų taikomi lyčių stereotipai gali būti nulemti ilgalaikės praktikos dirbant su merginomis ir vaikiniais. Toks požiūris prisideda prie lyčių stereotipų mokyklos aplinkoje normalizavimo ir pateisinimo, nes dauguma moksleivių išsakė gerbiantys mokytojų nuomonę ir žiūrintis į juos kaip į autoritetą bei patikimą informacijos šaltinį: *gali būti gal tarkim iš anksčiau mokytojai turėjo klasę, kur berniukai neklausė ar nesimokė ir dėl to pradėjo visų berniukų nebemėgti, nes galvoja, kad visi taip elgiasi. (M2)*
- Dalis respondentų nurodė, jog nevienodas elgesys su merginomis ir vaikiniais **atsiliepia jų akademiniam rezultatams**: *gal labiausiai mokyklose pasijaučia su pažymiais, tarkim mergaitėm prideda papildomų balų, o berniukam neprideda prie testo. (M2)*

Diskriminacijos ir smurto lyties pagrindu apraiškos (III)

Mokykloje (moksleiviai)

- *Yra vienas berniukas, kurio vardas Nikita. Jį labai muša, nes mergaitišką vardą turi. Ant jo visad verčia kaltę, nors jis ir nekaltas. (M1)*
- *Mano klasiokai berniukai nemėgsta mūsų mergaičių, šaiposi, negerbia. Mes nežinome, kodėl jie taip daro. Tas berniukas, kuris turėjo pykčio problemų, tai jis mušdavosi labai dažnai, stumdydavosi. Nugriovė vieną mergaitę.*

***KEKŠĖM vadina mus.** Aš nekreipiu dėmesio, kai jie taip sako. Aš tai tyliu dažniausiai, kai kurios mergaitės mokytojai pasako. Aš manau, kad man nėra jokio skirtumo, aš gyvenu toliau gyvenimą ir nesvarbu man. Jei aš tylėsiu, jie greičiau nustos tą daryti, jei aš nereaguosiu. Savo mamai nepasakojau niekad. Nes man nėra tiesiog skirtumo. Kai kurios pasako mokytojai, bet su draugėmis apie tai nesikalbam ar kuriai nors yra skaudu, kai jie taip kalba su mergaitėmis. Man yra pasakę berniukai, kad aš negaliu žaisti krepšinio, nes esu žema. Trys berniukai klasėje labai panašūs charakteriu. Jie nori būti kieti ir dėl to taip elgiasi. (M5)*

Diskriminacijos ir smurto lyties pagrindu apraiškos (IV)

Šeimoje (tėvai ir artimieji)

- *Viena mano draugė negali niekur ateit, nes padeda savo mamai, turi plaut grindis, daro valgyt, bet nežinau kaip ten dėl jos brolių, nes lyg ir neminėjo, kad jie ten labai daug tvarkytusi, bet ji tai labai daug ten daro visko, tai būna, kad net negali ateit pas mus. (M4)*
- *Dar buvo tokia situacija, kad aš ten ištepiau tėčio mašiną šiek tiek, dar ir Valentinas buvo šiek tiek kaltas, ir mes čia apie tai kalbėjom neperseniausiai ir jis paklausė, ar mane tėtis barė, ir aš pasakiau, kad nu ne, ir tada jis sako, kad matyt dėl to, kad tu mergaitė, nes mergaitės ten jos silpnesnės ir jų nebara, nu o jį tėtis truputį barė. (M3)*
- *Dabar kaip ir stipriausias šeimoje esu, tai turiu labai daug darbų namie, padėti visą laiką. Galvoju, kodėl negali kiti padėti. <...>(M2)*

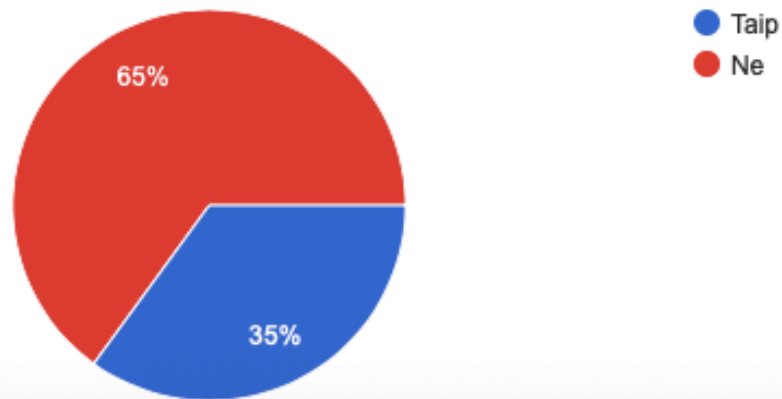
Stereotipų poveikis: ką girdi vaikai?

- „Kai pasakiau, kad noriu sportuoti salėje ir išbandyti sunkiąją atletiką, man tėvai pareiškė, kad tai nemoteriška, todėl neleis.“
- „Kai svajojau būti chirurge net šeimos gydytoja sakė, jog merginoms toje specialybėje sunku.“
- „Jaučiuosi silpna eidama tamsia gatve. Ir kam nors apie tai pasakiusi gaunu atsakymą „Tai nevaikščiok. „Merginos vienos neturėtų vaikščioti vakare“.
- „Darbas, kurį norėčiau dirbti. mieliau ima vyrus nei moteris.“
- “Labai mėgstu žaisti futbolą nuo vaikystės. **Mane pravardžiuodavo merga, kekšė ir pan.** Bet manau, kad neturėtų tai rūpėti, nes pats save žinai. Sako tie patys vaikinai su kuriais žaisdavau futbolą. Kai kurie gražiai bendravo, bet dauguma laikydavo silpnėsne ir negalėjo pripažinti, kad galiu žaisti futbolo. Iš suaugusiųjų irgi girdėdavau, kad geriau gimnastika užsiimičiau, nes esu mergaitė.”

PREVENCINĒS PRIEMONĒS

5.4 Jei mokaisi mokykloje, ar turi pamokų per kurias gauni informacijos apie smurtą lyties pagrindu, smurtą santykiuose?

100 responses

Pagrindiniai informacijos šaltiniai

- Vienas pagrindinių informacijos apie SLP šaltinių jaunimui yra **internetas**: *internete aibė straipsnių, tik noro reikia tuo domėtis, TV serialai: taip, pažiūrėkit Netflix originalias serijas 13 priežasčių kodėl (aut.past – serialas uždraustas tam tikrose JAV valstijose kaip aukštinantis jaunimo savižudybes), taip pat draugai: pasiklausiu draugės ar tinkamai galvoju, truputį.*
- Draugai

Jaunimas apie prevenciją

- *Aš manau, kad tai yra žiauriai svarbu apie tai kalbėti, nes, atvirai pasakius, prieš tai, kol nepamačiau šitos interviu apklausos, niekada apie tai nesusimasčiau, ir aš manau, kad apie tai turėtų būti kalbama lygiai taip pat, kaip apie toleranciją mokykloje, nes visgi tai paveikia ir psichologiškai ir galbūt netgi fiziškai ir nu tai labai šaunu. (M7)*
- *<...> Tos paskaitos, kur būtų kaip atpažinti, kur kreiptis, ką daryti, kad būtų paaiškinta labai paprastai. Nes kai neaiškina, tai gal nelabai ir pastebi. Būtų kaip prevencija iš karto. Nepastebėjau, tokių paskaitų kaip ir nevyksta dabar mokykloje. (M2)*
- *Turėtų būti daugiau kalbama apie tai (aut.past – lyčių lygybę), nors ir kiekvieną mėnesį po trumpai, kad tu prisimintum, kad nesi kažkuo blogesnis už kitą. (M4)*

Prevenčinės priemonės

Lietuvoje veikiančios prevencijos programos nukreiptos į bendrąją smurto ir patyčių prevenciją (pvz. „Žipio draugai“, „Obuolio draugai“, „Iveikiame kartu“ ir kt.) plačiai taikomos, tačiau dažnai neapima lyčių stereotipų bei jų poveikio smurto lyties pagrindu atsiradimui.

Dream Fighters

Frederick University

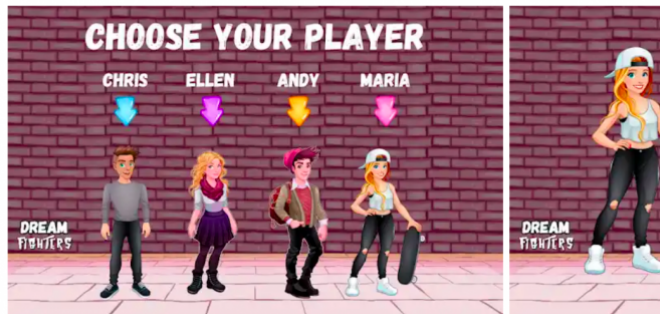
Educational

INSTALL

5.0 ★
4 reviews

100+
Downloads

3
PEGI 3 ⓘ

B R E A K! SERIALAS „KODĖL GI NE?!” NAUJIENOS MOKYMO(SI) MEDŽIAGA f @

LIETUVIŠKAI

Alternatyvios pabaigos

KAIP KALBĖTI APIE LYČIŲ TEMAS PATRAUKLIAI?

GAIRĖS PEDAGOGAMS IR KARJEROS KONSULTANTAMS

Susipažinkite su metodine medžiaga pedagogams ir karjeros konsultantams, siekiant atkreipti dėmesį į lyčių aspektus ugdant moksleivius karjerai. Mokyklos aplinkos, mokytojų ir mokinių tarpusavio sąveikos vaidmuo yra ypatingai svarbus, formuojant jaunų žmonių nuostatas, supratimą, vertybes ir praktiką, kuri vėliau turės įtakos būsimiems jų karjeros pasirinkimams. Lyčių stereotipai yra susiję su daugybe mitų, todėl labai svarbu aptarti šias temas su mokiniais ir paskatinti juos kritiškai įvertinti nusistovėjusias normas bei įgalinti grįsti savo karjeros sprendimus savo stiprybėmis, talentais ir interesais.

Gairės mokytojams ir karjeros konsultantams bei alternatyvios serialo „Kodėl gi ne?!” pabaigos leis patrauklia forma skatinti jaunuolius kritiškai vertinti lyčių stereotipus, atpažinti visuomenėje vyraujančias normas ir jų poveikį profesiniams pasirinkimams bei supažindins su nelygybės darbo rinkoje priežastimis ir pasekmėmis.

GAIRĖS KARJEROS KONSULTANTAMS(PDF)
siekiant atkreipti dėmesį į lyčių aspektus ugdant karjerai

GAIRĖS MOKYTOJAMS (PDF)
siekiant atkreipti dėmesį į karjeros pasirinkimų klausimus lyčių aspektu dirbant su mokiniais

SOME GENERAL POLICY RECOMMENDATIONS FOR TARGETING GENDER STEREOTYPES VIA MEDIA

SUŽINOK!

IŠMOK!

LAIMĖK!

„Smurto lyties pagrindų prevencija. Vadovas.“

SMURTO LYTIES PAGRINDŲ PREVENCIJA
VADOVAS

www.saugumaspatina.lt

FB: Saugumas man patinka

Lytiškumui jautri pedagogika – Užsiėmimai mokytojams ir tėvams

Lytiškumui jautri pedagogika – Užsiėmimai 8-9 metų vaikams

Lytiškumui jautri pedagogika – Užsiėmimai 10-12 metų vaikams

Lytiškumui jautri pedagogika – Temos apklausa

SAFER 2 modulis – Gyvenimo įgūdžiai

Et rhetoribus liceat nullo educatio pro video aequae graecum magnum ingenio aliud expetenda seditione

Gyvenimo įgūdžiai – Literatūros apžvalga

Gyvenimo įgūdžiai – Užsiėmimai 8-9 metų vaikams

Gyvenimo įgūdžiai – Užsiėmimai 10-12 metų vaikams

Gyvenimo įgūdžiai – Temos apklausa

SAFER 3 modulis – Charakterio ugdymas

Sermone expedita sequens posset vixerit

Lytiškumui jautri pedagogika – Užsiėmimai mokytojams ir tėvams

SAFER - 776970 - REC-VAW-AG-2016/REC-VAW-AG-2016-02

Metodinis veiklų vadovas

Apžvalginė lentelė

Pavadinimas	Tikslinė grupė	Apžvalga	Vertinimas ir refleksija
Termometras, arba Judrieji debatai	• Mokytojai ir tėvai	Šis užsiėmimas skatina dalyvius tyrinėti lygybės ir nelygybės reiškinius pagal „Judriųjų debatų“ metodą bei apmąstant savo nuostatas lyčių vaidmenų, stereotipų ir lygybės sąvokos atžvilgiu.	Užsiėmimo vedėjai gali pritaikyti teiginius prie konteksto ir besimokančiųjų interesų. Vedėjai turėtų leisti besimokančiesiems persigalvoti, išgirdus kitų dalyvių nuomones. Svarbu, kad vedėjai sukurtų saugią erdvę produktyviai diskusijai užsiėmimo pabaigoje.
Susipažinimas su lytiškumo sąvokomis	• Mokytojai ir tėvai	Šis užsiėmimas orientuotas į visapusiškos informacijos apie esmines su lytiškumu susijusias sąvokas suteikimą dalyviams.	Vedėjai gali atnaujinti su lytiškumu susijusias sąvokas, remdamiesi dalyvių poreikiais bei žinių lygiu.
Biologinė ir socialinė lytis (Gender and Sex)	• Mokytojai ir tėvai	Užsiėmimas skatina dalyvius permąstyti savo nuostatas biologinės ir socialinės lyties bei jų skirtumų atžvilgiu. Be to, užsiėmimo tikslas – paskatinti dalyvius jaustis saugiau kalbant pirmiau minėtomis temomis.	Vedėjas skatinamas paaiškinti dalyviams, kad anksčiau paminėti teiginiai skirti paskatinti diskusiją apie tai, kaip visuomenė kuria vyrų bei moterų įvaizdžius, ir kokią tai turi įtaką išankstinėms nuostatomis dėl lyčių. Be to, pratime pabrėžiami skirtumai tarp biologinės ir socialinės lyties, o, siekiant lyčių lygybės, tą itin svarbu žinoti. Užsiėmimui pasibaigus dalyviai turėtų suvokti, kad dauguma stereotipų kyla ne iš biologinių žmogaus charakteristikų, bet yra vyrų ir moterims priskiriamos socialiai sukonstruotos savybės.

**MERGINŲ GRUPĖS:
MERGINOS, LYČIŲ LYGYBĖ,
DEMOKRATIJA**

Metodinė medžiaga merginų grupių vadovėms

Mia Hanström

Ålands fredsinstitut - Alandų salų taikos institutas

Dingusių žmonių šeimų paramos centras

centras@mls.lt www.mls.lt

medinstgenderstudies.org

Youth4Youth

**Jaunų žmonių
įgalinimas
bendraamžių
švietimui
siekiant smurto
lyties pagrindu
prevencijos**

Moteryų informacijos centras mic@lygus.lt

Vaikinų įtraukimas į smurto prieš moteris prevenciją ir pagalba nukentėjusiems

Naujos priemonės 2021 m. pradžioje

- Mokymo medžiaga su jaunimu dirbantiems specialistams (teorija ir praktinės užduotys)
- Elektroninis žaidimas skirtas 12 – 18 m. paaugliams sukurtas 5 šalių projekto partnerių realių scenarijų pagrindu.

Sekite naujienas:

Projekto puslapyje: www.childrenfirst.info

FB: Diversity development group

www.diversitygroup.lt

Pasiūlymai prevencinėms priemonėms (I)

- Smurto lyties pagrindu prevencinė programa turėtų būti tęstinė, pradedant nuo ikimokyklinio amžiaus ir baigiant aukštesniose ir aukštosiose mokyklose taikoma prevencija. Programos rengime turėtų dalyvauti specialistai turintys patirtį ir dirbantys smurto lyties pagrindu mažinimo ir lyčių lygybės srityse;
- Mokytojams ir kitiems su vaikais ir jaunimu dirbantiems specialistams programa turėtų būti orientuota į praktinius užsiėmimus, kurių **laikas apibrėžtas pamokos laiku**. Programoje turėtų būti nurodomos praktinės gyvenimiškos smurto lyties pagrindu vaikų ir jaunimo tarpe situacijos ir jų aptarimas, klausimai diskusijai;

Pasiūlymai prevencinėms priemonėms (II)

- Mokymų programa turėtų būti interaktyvi, skatinti moksleivių įsitraukimą (video, audio medžiaga, vaidmenų žaidimai, žaidimai elektroninėje erdvėje ir pan.);
- Mokymų programoje turėtų būti numatytos praktinės užduotys skirtos tėvų įtraukimui į mokymosi procesą kartu su moksleiviais;
- Mokymų programoje turėtų būti numatyta kaip į smurto lyties pagrindų prevenciją įtraukti vaikus, pvz. naudojant bendraamžių švietimo (Peer to peer) modelį suburti jaunimo iniciatyvinę grupę, kurie po mokymų apie smurtą lyties pagrindų taptų lektorais ir organizuotų pamokas jaunesniems moksleiviams.

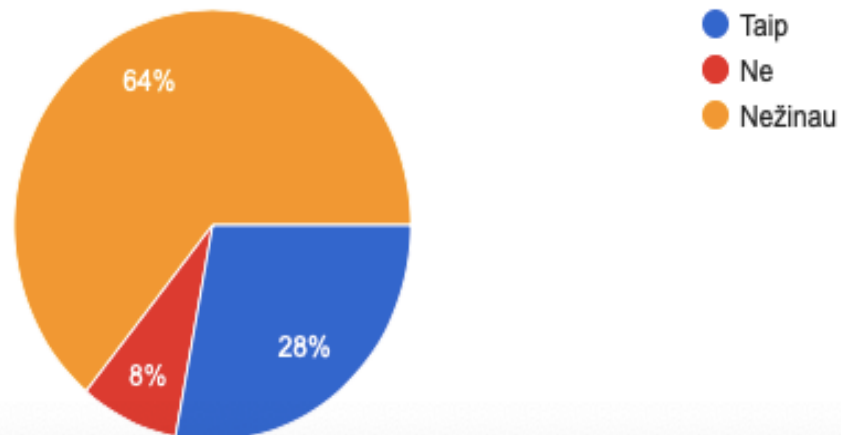
Pagalba nukentėjusiems nuo smurto lyties pagrindu

Kam pirma dėsime kaukę ar mesime ratą?

- Vaikai, jaunimas
- Su vaikais dirbantys specialistai
- Tėvai, globėjai ir šeimos nariai

5.5 Ar tavo aplinkoje (mokykloje ar bendruomenėje) yra asmenų, organizacijų, kurie teiktų pagalbą nukentėjus nuo smurto lyties pagrindu?

100 responses

Jaunimas apie pagalbą nukentėjusiems (I)

- *Kažkaip manau labiausiai jaunimas kreipiasi pirmiausia į savo draugus, bent jau aš asmeniškai pirmiausia pasikalbu su drauge kokia artima <...> (M7)*
- *Pas mus draugų kompanijoje yra apie 10 žmonių, tai nuomonės visada išsiskiria, merginos dažniau merginas palaiko, o vaikinai dažniau vaikinus supranta. Bet jeigu mergina bando pasipasakoti, kad prieš ją smurtavo, tai merginos dažniau bando atverti akis, o draugai vaikinai geriau moka paguosti. (M10)*
- *Reikia kažkaip pratinti žmones, kad nereikia bijoti prašyt pagalbos. Nors mano aplinkoje daugiau bando su viskuo patys susidorot. Manau, kad kiekvienas mano bendraamžis pataria pagal save kaip jie darytų. <...> (M8)*

Jaunimas apie pagalbą nukentėjusiems (II)

- Nors jaunimas retai linkęs savo neigiamas patirtis atskleisti suaugusiems, visgi jų palaikymas yra labai svarbus. Suaugusiųjų neveiknumas dar labiau mažina tikimybę, jog bus kreiptasi ateityje (kartais šis neveiknumas būna susijęs su mokyklos įvaizdžio saugojimu):
 - *Galėtų vienas iš mokytojų pranešti direktoriui, direktorius padarytų mokytojų posėdį, praneštų apie tą situaciją, kad toks dalykas vyksta pas juos mokykloje ir galėtų informuoti visus mokytojus. Būtų mokymai, kaip sustabdyti tą dalyką, kaip pastebėti. (M2)*

Jaunimas apie pagalbą nukentėjusiems (III)

- Jaunimas nenoriai eina pagalbos pas mokykloje dirbančius psichologus (dalis apklaustų psichologų nurodė, jog jiems nėra skiriama laiko prevencinei veiklai ir paskaitoms siekiant gauti pasitikėjimą jaunimo tarpe). Tačiau pas psichologus apsilankę jaunuoliai pažymėjo, jog ši patirtis buvo teigiama ir jei reikėtų eiti vėl.
- *Pas mokyklos psichologus tai sakyčiau nelabai noriai eina, bet turiu iš savo aplinkos, kurie pradžia irgi nenorėjo, o po to nueina ir sako kaip gera nueiti ir kam nors pasipasakoti labai giliai. (M9)*

Specializuotos kompleksinės pagalbos centrai

SMURTAS ARTIMOJE APLINKOJE KELIA GRĖSMĘ SVEIKATAI AR GYVYBEI? ☎ 112

Q SEARCH

Specializuotos
kompleksinės
pagalbos centras

[Apie](#)

[Kas Yra Smurtas?](#)

[Smurtas Lietuvoje](#)

[Naujienos](#)

[Pagalba](#)

Patiri artimo žmogaus smurtą?

Kreipkis į artimiausią Specializuotos kompleksinės pagalbos centrą. Pagalba nemokama ir konfidenciali.

[Apie](#)

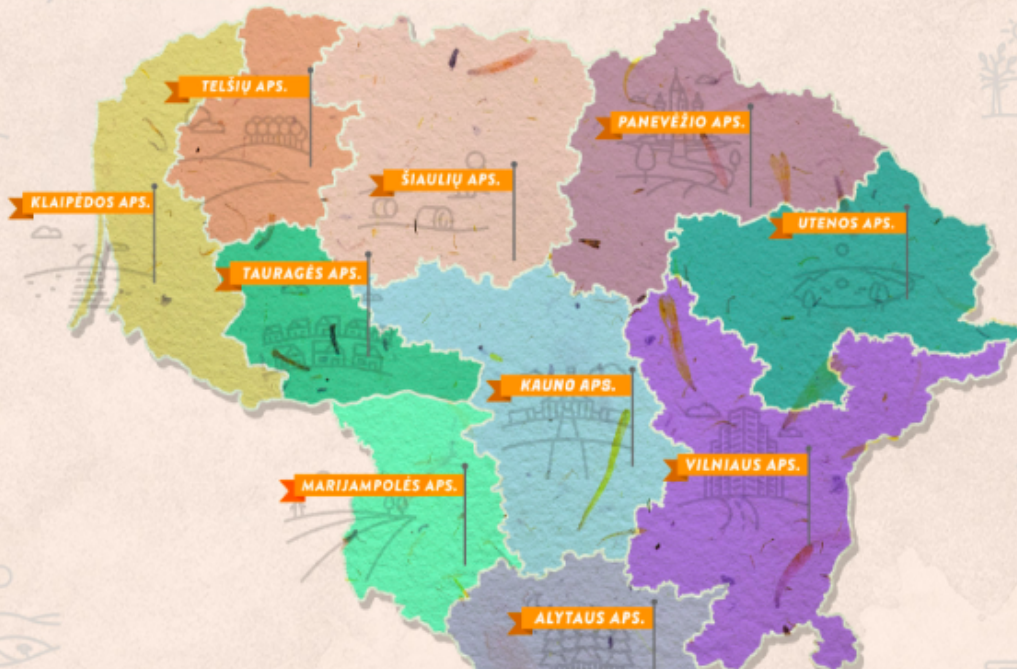
[Smurto Ratas >](#)

Specializuotos kompleksinės pagalbos centrai Vilniuje

Patyrei smurtą?

Kreipkis į specializuotos kompleksinės pagalbos centrą (SKPC)! Mūsų specialistai dirba tam, kad padėtų jums. Mes:

- SUTEIKSIME EMOCINĘ PARAMĄ;
- INFORMUOSIME APIE AKTUALIUS ĮSTATYMUS IR KITŲ INSTITUCIJŲ TEIKIAMĄ PAGALBĄ;
- SUTEIKSIME KVALIFIKUOTĄ SOCIALINĘ, PSICHOLOGINĘ BEI TEISINĘ PAGALBĄ;
- TARPININKAUSIME DĖL REIKIAMOS PAGALBOS TEIKIMO.

JEI SUNKU - NELIK VIENA

Skambink 8 800 66366

Rašyk pagalba@moteriai.lt

Emocinė pagalba 24/7

Pagalbos
moterims
linija

jaunimo linija

8 800 28888 | www.jaunimolinija.lt

Krizių
įveikimo
centras

Vaikų linija
116 111 www.vaikulinja.lt

Vilties linija
SUAUGUSIŲJŲ EMOCINĖ PARAMA 116123

O dabar labai laukiame Jūsų indėlio!

Maloniai prašome padėti mums kartu kurti saugią aplinką jaunimui be smurto atsakant į keletą klausimų bei pateikiant savo nuomonę dėl šiandien išgirstų pasiūlymų ir rekomendacijų.

Visiems užpildžiusiems trumpą klausimyną (Lina Jums jau persiuntė nuorodą į el. paštus) atsiųsime elektroninę tyrimo versiją.

Daugiau informacijos apie projektą:

Projekto vadovė
Lina Kisevičienė
lina@diversitygroup.lt

Children First

The content of this document represents the views of the author only and is his/her sole responsibility.
The European Commission does not accept any responsibility for use that may be made of the information it contains.

*This project is funded by the European Union's Rights Equality and Citizenship (REC) Programme (2014-2020).
Grant Agreement number: 856844 — Children First — REC-AG-2018/REC-RDAP-GBV-AG-2018*